

THỰC HÀNH CHÚA LỐI LẬP LUẬN TRONG VĂN NGHỊ LUẬN

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- Phát hiện và sửa chữa được các lối lập luận trong bài văn nghị luận.
- Rèn kỹ năng tạo các đoạn văn có lập luận chặt chẽ, sắc sảo.

1. Phát hiện và phân tích các lối lập luận trong những đoạn văn sau :

a) Giá trị quan trọng nhất của văn học dân gian là giá trị nhận thức. Văn học dân gian chứa đựng một lượng kiến thức khổng lồ, phong phú về tự nhiên và đời sống xã hội. Những câu tục ngữ, ca dao vừa cung cấp cho chúng ta những hiểu biết, những kinh nghiệm sống, vừa tác động mạnh mẽ đến tâm hồn con người. Ví dụ như câu : "Chuồn chuồn bay thấp thì mưa – Bay cao thì nắng, bay vừa thì râm" là một cách dự báo thời tiết của nhân dân ta.

b) Người thanh niên trong truyện ngắn *Lặng lẽ Sa Pa* của Nguyễn Thành Long không chỉ say mê công việc, lạc quan, yêu đời mà còn rất thèm người. Anh thèm người tới mức đã tự tay lăn một cây to chặn ngang giữa đường để được gặp mặt và trò chuyện với đoàn khách lên Sa Pa dù chỉ là một vài phút. Chính cái sự thèm người ấy đã làm cho ta phần nào hiểu thêm về tính cách của anh. Anh sống lặng lẽ một mình, làm một công việc thầm lặng nhưng không có nghĩa là anh chán ghét cuộc đời. Anh vẫn yêu đời, vẫn yêu người. Đó là biểu hiện rõ nét nhất của tinh thần lạc quan.

c) Truyện ngắn *Vợ nhặt* của Kim Lân đã cho thấy sức mạnh của tình người trong hoàn cảnh khó khăn của cuộc sống. Nhờ có mấy bát bánh đúc mà người đàn bà trở thành vợ của Tràng. Cũng chính vì đời mà họ nương tựa vào nhau, chia sẻ với nhau giữa lúc hoạn nạn. Đó chính là biểu hiện của giá trị nhân đạo trong tác phẩm.

d) Nếu ai đã từng ra biển thì hẳn phải cảm nhận được vẻ đẹp kì diệu và sức mạnh của những con sóng miên man vô bờ. Những con sóng luôn biến đổi khôn lường, lúc thì êm á, dịu dàng, lúc lại sôi sục, dữ dội. Và những con sóng ấy dường như không biết mệt. Sóng từ đâu đến và sóng đi đâu, về đâu ? Chính vì thế, Xuân Quỳnh đã ví tình yêu của mình như những con sóng "Dữ dội và

dịu êm – Ôn ào và lặng lẽ". Chính Xuân Quỳnh đã hoá thân vào những con sóng để nói lên tình yêu của mình.

e) *Lòng thương người của Nguyễn Du bao trùm lên toàn bộ tác phẩm Truyện Kiều. Đoạn trích nào trong sách giáo khoa ông cũng nâng cao phẩm giá con người. Kiều thương cha bị đòn mà phái bán mình. Điều này khiến chúng ta thấy rõ hơn cuộc sống hồng nhan của Kiều. Ông thương xót Kiều vì Kiều chịu bao nhiêu tai họa. Ta càng hiểu thế nào là hồng nhan mà bạc mệnh.*

g) *Cây xà nu là một loài cây họ thông mọc rất nhiều trong những khu rừng ở Tây Nguyên. Xà nu là một loài cây gỗ quý và đặc biệt có sức sống rất mãnh liệt. Nói đến cây xà nu là ta hình dung ra con người Tây Nguyên với phẩm chất anh dũng, quật cường. Rừng xà nu là biểu tượng cho người dân Xô Man. Hình ảnh những thế hệ cây xà nu cũng gợi lên sự tiếp nối của thế hệ những người dân Xô Man : "Có những cây con vừa lớn ngang tầm ngực người lại bị đại bác chặt đứt làm đôi... Nhưng cũng có những cây vượt lên được cao hơn đầu người, cành lá sum sê như những con chim đã đú lông mao, lông vũ".*

h) *Chính vì ra đời từ rất sớm nên văn học dân gian có giá trị trong việc bảo tồn và nuôi dưỡng tâm hồn nhân dân. Các tác phẩm văn học dân gian đều hướng con người tới cái "chân, thiện, mĩ". Không một ai là không biết đến truyện cổ tích Tấm Cám. Cuộc đấu tranh của cô Tấm với mẹ con Cám cũng chính là cuộc đấu tranh giữa cái thiện và cái ác. Và tất nhiên, chiến thắng sẽ thuộc về cái thiện. Văn học dân gian còn là kho tàng về nghệ thuật :*

"Thân em như trái bần trôi

Gió dập sóng dời biết tấp vào đâu."

Với phép so sánh đặc sắc, câu ca dao là lời hát về thân phận éo le, khổ cực của người phụ nữ trong xã hội xưa. Với những giá trị ấy, văn học dân gian là bộ phận của văn học Việt Nam và là nền tảng của văn học viết.

2. Chữa lại các đoạn văn trên để lập luận chặt chẽ, lôgic và có sức thuyết phục.